

Věc: **Zpráva z pracovní cesty**
Pracovník: **Pavčina Rouhová**
Akce: **Národní agregátor ve světě eCulture**
Datum konání: **14. 7. 2015**
Místo konání: **Praha, Akademie věd ČR**

Cílem semináře bylo představit pozici Národního agregátoru v oblasti kulturního dědictví a definovat jeho roli v českém prostředí.

eCulture ... Digitalizace kulturního dědictví v ČR – návrh strategie / F. Praks (OPŘIT MK ČR)

- představení strategie MK ČR
- strategie - specifický cíl 3.1, 3.2 (spíše technologický, není na lidi), 3.3
- čerpání zdrojů (dotací) z EU!
- základní linie:
 - infrastrukturní projekty (digitální archivy, systémy)
 - digitalizační projekty (digitalizace ...)
- národní informační kulturní portál **Czechiana** (název odvozen od Europeana):
 - zastřešující projekt konceptu eCulture, realizovaným v rámci Národní strategie digitalizace kulturního obsahu, připravovaným na MK ČR
 - <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-program/informacni-kulturni-portal-czechiana-54579/>
- eCulture je součástí e-Governmentu
- IS veřejné správy (VS) jsou silně neinteroperabilní a divergentní!
- hlavní úkoly a cíle:
 - vytvoření sítě digitalizačních pracovišť (DP)
 - zřízení odborného týmu kurátorů pro tvorbu metadat
 - ochrana autorských práv
 - koordinace projektů
- EU – Reflection Group
- dotaz: Kdo bude zaštiťovat (provozovat) národní agregátor (datové úložiště pro dlouhodobou ochranu a uchovávání)?
- odpověď: Pravděpodobně MK ČR + nějaký implementátor (výběrko)
- MPSV ČR – čerpání dotací na vzdělávání digitalizačních pracovníků (e-learning, speciální výukové programy ...)
- stále největší problém – programy (dotace) nejsou na financování lidí!!!
- „Strategie digitalizace kulturního obsahu na léta 2013-2020“ (standardizace, metodologie ...) MK ČR se nyní aktualizuje a připomínkuje
- neexistují jednotné identifikátory a standardy pro přírodopisné sbírky (pro popis), ani se, na rozdíl od knihoven, nepoužívají (neexistují) autority (národní), pro validaci dat se používají publikační slovníky, jež řídí NM – je to otázka vývoje, pravděpodobně někdy v budoucnu vzniknou národní autority i pro přírodopisné sbírky
- kurátorská digitalizace je lepší nežli masová – je toho digitalizováno mnoho, ale nikdo neví, kolik přesně

eSbírky – Národní portál, AthenaPlus / J. Frank, M. Vítková, H. Doležalová (Národní muzeum)

- eMuseum:
 - centrum pro prezentaci kulturního dědictví
 - vzniklo z iniciativy MK ČR a je samostatným oddělením Národního muzea
 - plní dokumentační, metodickou, konzultační a školicí činnost
 - <http://www.emuseum.cz/>
- eSbírky:
 - prezentační portál (platforma) sloužící pro vyhledávání a prohlížení digitalizovaných sbírek muzeí a galerií, prezentaci celých kolekcí, výstav či institucí
 - systém spuštěn pod záštitou Národního muzea v roce 2010
 - 50 000 digitalizovaných předmětů ze sbírek 47 českých muzejních institucí
 - přispívá do Europeany
 - má statut Národního portálu a funguje jako sektorový agregátor pro digitalizované 2D a malé 3D objekty z kolekcí muzeí a galerií
 - je financován v rámci projektu AthenaPlus
 - přispívají i jiné instituce (muzea), které nemají takovou finanční podporu
 - <http://www.esbirky.cz/>
 - Museion – sbírkový evidenční systém: <http://www.museion-online.cz/>
- AthenaPlus:
 - spolupráce Národního muzea s AthenaPlus
 - hlavním cílem je sběr muzejních digitalizovaných sbírek a jiných kulturních institucí a jejich umístění na portále Europeany
 - běží od března 2013 do srpna 2015 (nyní se to prodloužilo), konsorcium se skládá ze 40 institucí z 21 členských států EU, navazuje na předchozí projekty Athena, Minerva a Michael
 - School trip, Movio Hub, City Quest, eCulture Map
 - <http://www.athenaplus.eu/>
- <http://www.europeana.eu/portal/>
- <http://www.biolib.cz/>
- <http://www.do-muzea.cz/>
- <http://dvacatestoleti.eu/>

Česká digitální knihovna (ČDK) – cesta k agregaci digitálního obsahu českých knihoven / M. Lhoták (Knihovna AV ČR), T. Foltýn (Národní knihovna ČR)

- hlavním cílem projektu je vytvoření České digitální knihovny, která bude agregátorem (bude agregovat obsah) digitálních knihoven ČR
- projekt je v letech 2012-15 financován z programu NAKI MK ČR a je vyvíjen KAVČR, NKP, MZK
- bude mít jednotné rozhraní pro koncové uživatele
- bude hlavním poskytovatelem dat pro mezinárodní projekty, např. pro Europeanu
- bude významným zdrojem digitálních dat a jedním z hlavních pilířů pro zajištění centralizovaných služeb v rámci ČR (konceptu rozvoje knihoven ČR 2011 – 2014)
- součástí projektu je vývoj nástrojů pro digitalizaci, pro produkci digitálních dokumentů, monitorování digitalizačního workflow, archivaci a zpřístupnění
- pro vývoj jsou využívány open source nástroje (Java, Lucene SOLR, Fedora, Postgres SQL ...)
- výstupy projektu - licence GNU GPL

- zapojení (spolupráce) jednotlivých knihoven, technické a administrativní podmínky, metodiky a standardizace
- koordinace digitalizace
- budoucnost – kompetenční centra
- <http://www.czechdigitallibrary.cz/>
- zkušební verze: <http://cdk-test.lib.cas.cz/client/index.vm>
- Kramerius:
 - open source software, výchozí software pro ČDK
 - v rámci projektu probíhá jeho vývoj ve spolupráci KAVČR, NKP, MZK ... atd.
 - nejnovější verze - Kramerius 5 (K5) – nová generace, vychází z verze Kramerius 4 (K4)
 - jeho jádrem je repozitář Fedora
 - nutná interoperabilita různých typů digitálních knihoven a institucionálních repozitářů
 - propojení s dalšími systémy (např. DSpace, Eprints, Digitool) či jinými specifickými systémy pro zpřístupnění digitálních dokumentů (např. UCL AV ČR)
 - pro sklízání dokumentů využívá komunikační protokol OAI-PMH
 - ČDK funguje zároveň jako OAI-PMH provider s podporou setu ESE pro projekt Europeana a i dalších metadatových setů vyžadovaných nadnárodními projekty (např. World Digital Library)
 - <http://kramerius.mzk.cz>
 - <http://kramerius-info.nkp.cz>
 - <https://github.com/ceskaexpedice/kramerius>
- RDflow:
 - volně dostupný systém pro sledování (monitorování) workflow pro jednotlivá digitalizační pracoviště
 - vychází ze současného řešení v rámci Registru digitalizace ČR
 - propojení RDflow se systémem ProArc snižuje potřebu manuální evidence
 - <http://www.registrdigitalizace.cz>
- ProArc:
 - produkční a archivační systém pro data ve formátu systému Kramerius (Fedora)
 - umožňuje rychlou částečně automatizovanou produkci digitálních dokumentů, generuje popisná, strukturální a archivační metadata i OCR
 - implementován OAIS model a ISO standardy
 - <https://code.google.com/p/archivacni-system/wiki/ProArc>
- Statistika digitalizovaných dokumentů (současný stav cca):
 - NDK:
 - 110 000 svazků, 29 000 000 stran
 - Kramerius:
 - 12 200 svazků, 8 700 000 stran
 - VISK7:
 - 1 500 svazků ročně, 450 000 stran ročně
 - Kramerius 4:
 - 18 000 svazků, 6 400 000 stran
 - Krajská digitalizační jednotka:
 - 60 000 svazků, 11 000 000 stran
 - Google Books:
 - 110 000 svazků, miliony stran
 - na jednoho občana ČR připadá 7 digitalizovaných stran

Staré mapy / P. Žabička (Moravská zemská knihovna)

- staré a historické mapy z Čech, Moravy a Slezska
- představení projektu
- <http://www.staremapy.cz/>
- <http://www.oldmapsonline.org/>

Virtuální národní fonotéka – sektorový agregátor pro zvukové dokumenty ČR / F. Šír, I. Horová, P. Žabička (MZK)

- viz mé předchozí zprávy
- aktuální situace
- sektorový agregátor pro zvukové dokumenty
- www.narodnifonoteka.cz
- <http://projekt.narodnifonoteka.cz/>
- www.mzk.cz

Slovenský národní agregátor / R. Hrabčák, R. Bednárík, L. Fialeková (CAIR)

- CAIR – Centrálna aplikačná infraštruktúra a registratúra
- je jedním z národních projektů Národního osvětového centra SR, realizovaného od 2012
- je systém na centrální úrovni pro všechny kulturní instituce – v rámci tohoto systému funguje portál a registry – databáze údajů o kulturním dědictví SR
- <http://www.opis.culture.gov.sk/>
- <http://www.nocka.sk/noc/strukturalne-fondy/projekt-cair>

Diskuze + drby:

- nedávno vypadl v NKP Aleph, přitom neměli místo na discích, zřejmě dlouhodobý problém☹, nemělo by s tím MK ČR něco udělat?
- V NKP je nové vedení, které má jiné priority, nežli to původní vedení
- Incad, který zajišťuje technickou podporu Krameria, má smlouvu pouze do r. 2016
- některé paměťové instituce nechťejí poskytovat (zpřístupňovat) digitalizáty svých sbírek, neboť se bojí, že by k nim pak lidé méně chodili – opak je pravdou